

“Τί είναι επιτέλους αυτός ο Θεός πού υπάρχει;”

/ [Αγιορείτικα](#)

Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός († 2009)

Να ερεθίζουμε συνεχώς μέσα μας το φόβο του Θεού. Κάθε τι για να προοδεύσει, να αποδίδει και να στέκεται στον προορισμό και την αποστολή του εξαρτάται ακριβώς από την ενέργεια που κάνει. Σε μας η ενέργεια είναι ο φόβος του Θεού, ο οποίος γεννά το ζήλο. Ο ζήλος είναι η κινητήριος δύναμη. Ο άνθρωπος μετά τη πτώση δέχεται τις διάφορες αλλοιώσεις και δεν στέκεται σε μια κατάσταση. Βρίσκεται σε ανιούσες και κατιούσες καταστάσεις. Γι' αυτό είναι υποχρεωμένος με τεχνικά, επίκτητα μέσα να ερεθίζει τον εαυτό του για να έχει σε ενέργεια το ζήλο.

Είναι αυτό πού λέγεται στο Ευαγγέλιο: «έστωσαν αι οσφύες περιεζωσμένοι και οι λύχνοι καϊόμενοι». «Οσφύες περιεζωσμένοι» είναι η πρακτική ενέργεια. Ο άνθρωπος με την προαίρεσή του συνεχώς υποκινεί τον εαυτό του και τον ενθαρρύνει. Αν λοιπόν ενθαρρύνει τον εαυτό του, τότε ανάβει ο λύχνος. Οι «καϊόμενοι λύχνοι» είναι αυτό που λέει ο Κύριός μας «πυρ ήλθον βαλείν επί την γην και τι θέλω ει ήδη ανήφθη». Αυτό λοιπόν το «πυρ» είναι ο θείος ζήλος, τον

οποίον γεννά ο φόβος του Θεού.

Εμείς λοιπόν πιστεύουμε πρώτα στον Θεό. Πιστεύουμε ότι όντως ο Θεός υπάρχει. Αλλά αυτό δεν λέει τίποτε. Αυτό το πιστεύουν οι δαίμονες πιο πολύ από μας, χωρίς να τους ωφελεί σε τίποτε. Πιστεύουμε ότι υπάρχει ο Θεός αλλά και στις σχέσεις του Θεού με εμάς και ημών με Αυτόν. Τί είναι επιτέλους αυτός ο Θεός που υπάρχει; Αυτός ο Θεός που υπάρχει, έχει θεοπρεπείς ιδιότητες. Είναι υπέρθεος, υπερδύναμος, υπέρσοφος κλπ. Εκείνο όμως που μας συγκινεί, πέραν των θεοπρεπών ιδιοτήτων που έχει, είναι ότι σε μας διάκειται πατρικά. Ο τόσο μεγάλος Θεός για μας είναι Πατέρας. Εφ' όσον είναι Πατέρας διάκειται με όλη την πατρική ιδιότητα απέναντι μας. Και εμείς με τη σειρά μας πρέπει να διακείμεθα προς αυτόν υϊκώς. Είναι οι σχέσεις ιδανικού Πατρός προς ιδανικούς υιούς. Αυτό γεννά η πίστη.

Αφού είναι έτσι τα πράγματα γυρίζουμε και βάζουμε τη βάση του στόχου. Ποιά είναι η βάση του στόχου; Η έρευνα του προορισμού. Μόλις δει κάποιος μια καρέκλα λέει: αυτή τί είναι; Φαίνεται ότι είναι κάθισμα. Τί προορισμό έχει; Να κάθεται ο άνθρωπος. Ωστε αυτός είναι ο προορισμός της. Δεν χρησιμεύει για κάτι άλλο. Εάν λοιπόν χρησιμοποιείται για κάθισμα εκπληρεί τον προορισμό της. Και μεις τώρα ερευνούμε τον προορισμό μας. Από πού ερχόμαστε και πού πηγαίνομε;

Ο Θεός αυτός που πιστεύουμε έφερε σε ύπαρξη τα σύμπαντα, όχι από ανάγκη, αλλά μόνο από αγάπη. Για να τους μεταδώσει, να τα κάμει ευτυχισμένα, διότι αυτός είναι η πηγή της ευτυχίας. Στη κορυφή όλων αυτών βρίσκεται ο άνθρωπος. Βλέπομε ότι το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του Θεού προς τον άνθρωπο είναι τέτοιο που δεν χωράει καμιά συζήτηση. Πράγματι κινούμενος από στοργή προς τον άνθρωπο «ουδέ του ιδίου Υιού εφείσατο αλλ' υπέρ πάντων ημών παρέδωκεν» Αυτόν. Παρακάτω λέει «Πως και τα πάντα ημίν χαρίζεται»; Αυτή η έρευνα είναι το σπουδαιότερο πράγμα που μας ενδιαφέρει.

Τόσον πολύ αγαπά ο Θεός ειδικά τον άνθρωπο ώστε το κέντρο της αγάπης του, τον μονογενή του Υιό, τον θυσίασε γι' αυτόν, αλλά και τα σύμπαντα όσα υπάρχουν. Αυτόν που θυσίασε για μας, είναι ο δημιουργός του σύμπαντος, είναι ο Λόγος του Θεού, «δι' ου τα πάντα εγένετο και χωρίς αυτού εγένετο ουδέ εν ο γέγονεν». Αυτός μετά τη δημιουργία, με τις άκτιστες ενέργειές του συγκρατεί, «συνέχει», το σύμπαν για να στέκεται στην ισορροπία και το οδηγεί στο τέρμα. Ποιό είναι το τέρμα; Το γνωρίζουμε από την αποκάλυψη. Τα οδηγεί όλα προς τη θέωση. Αυτόν τον «τεχνουργόν και συνοχέα», ο Θεός Πατήρ παρέδωκε για τη δική μας την αγάπη και έγινε θυσία, όπως γνωρίζουμε. Ύστερα μαζί μ' αυτόν μας χάρισε τα πάντα. Διότι αυτός, αφού είναι δημιουργός και συνοχέας των πάντων, όλα είναι δικά του.

Και τον ίδιο και όσα ανήκουν σ' αυτόν τα έχουμε όλα εμείς. Αποδεικνύεται απ' εδώ ότι η στοργή του Θεού είναι απόλυτα πατρική. Εμείς από ευγνωμοσύνη αποδίδουμε στο Θεό υϊκή διάθεση. Ο προορισμός μας δεν έχει κανένα άλλο νόημα παρά μόνο πώς με λεπτομέρεια στη ζωή μας να παρακολουθούμε τη συνείδησή μας ώστε όλες μας οι κινήσεις, από την απλή ενθύμηση μέχρι την επιθυμία, την απόφαση, τη δράση και μέχρι την εμμονή όλα αυτά να ανήκουν στο Θεό. Επειδή αυτός «ηγάπησεν τους ιδίους και εις τέλος ηγάπησεν αυτούς». Σκεφθείτε ότι όταν ο Θεός αγαπά «εις τέλος», αγαπά θεοπρεπώς. Τότε και εμείς από φιλοτιμία και ευγνωμοσύνη γυρίζουμε να αγαπήσουμε «εις τέλος» αυτόν τούτον τον Θεό και Πατέρα, και η ζωή μας να διατεθεί μόνο σ' αυτόν, χωρίς βέβαια να το χρειάζεται φυσικά αυτός. Πού αλλού να διαθέσουμε, υποτίθεται, κάτι δικό μας, γιατί τί δικό μας έχουμε; Δικό μας δεν έχουμε τίποτε, αφού ούτε στον εαυτό μας δεν ανήκομε. «Ουκέτι εαυτοίς εσμέν, αλλά τω υπέρ ημών αποθανόντι και αναστάντι».

Διπλούς Κύριος ο Χριστός για μας. Και δημιουργός εκ του μηδενός και αναδημιουργός με τη σταύρωση και το πάθος του. Εφ' όσον δεν έχουμε τίποτε, αλλ' υποτίθεται αυτό που έχουμε, τί μας χρειάζεται; Αφού μ' αυτό που έχουμε δεν μπορούμε να φέρομε κανένα αποτέλεσμα. Έχοντες αυτό που έχουμε καταστραφήκαμε μόνοι μας με τον εγωισμό και την παρακοή μας. Δημιουργήσαμε τον θάνατο, ο οποίος μας αλέθει. Από αγάπη ο Θεός κινούμενος ήλθε και μας έβγαλε από εκεί. Αφού αποδείχθηκε ότι η δική μας δράση είναι βλαβερή, ολέθρια και καταστρεπτική, δεν χρειάζεται να τη διαθέσουμε πουθενά. Αν γυρίσομε πίσω και τη δώσουμε σ' αυτόν που μας περιέβαλε με την αγάπη του, τότε την αποδέχεται, όχι γιατί τη χρειάζεται, αλλά είναι η ισορροπία της ευγνωμοσύνης. Τότε μας δίνει πίσω αυτά που μας ετοίμασε.

«Υπάγω ετοιμάσαι υμίν τόπον και πάλιν ελεύσομαι ίνα παραλήψομαι υμάς, ίνα όπου ειμί εγώ και υμείς ήτε». Τι συγκλονιστικά είναι αυτά! Μετά που τον σταυρώσαμε,

και ζήτησε νερό και δεν του δώσαμε, αλλά του δώσαμε ξύδι και χολή, δεν του κακοφαίνεται, αλλά γυρίζει και λέει «Πάτερ, άφες αυτοίς, ου γαρ οίδασι τι ποιούσι». Μην τους συνερίζεσαι, δεν ξέρουν τι κάνουν. Γυρίζει και λέει. Μην φοβάσθε, δεν σας κρατώ κακία. Πάω να σας ετοιμάσω τόπο για να σας πάρω εκεί που θα είμαι εγώ. Βλέπετε αγάπη. Μετά από αυτήν την αγάπη αποδεικνύεται ότι πραγματικά δεν έχει άλλο νόημα η ζωή μας εδώ, παρά να προσέχομε συνειδητά τι είναι αυτό που θέλει ο Θεός να κάνουμε.

Πρώτα- πρώτα αποκτούμε αξιοπρέπεια και προσωπικότητα. Διότι τί ζητά ο Θεός από εμάς; Εάν ζητούσε να κάνουμε κάτι που ήταν θυσία και η θυσία αυτή ήταν υστέρημά μας για να γίνει σ' αυτόν προσθήκη, αν και το δικαιούται, ως διπλούς Κύριος, θα είχαμε να πούμε κάτι. Εν τούτοις βλέπετε ο Θεός με πόση ευγένεια και καλωσύνη συμπεριφέρεται προς τον άνθρωπο. Δεν απαίτησε μετά την τεράστια θυσία, που έκαμε για την ανάπλαση του ανθρώπου να του δώσει κάποια εντολή που είναι προσωπική. Διότι οι εντολές που έχουμε τώρα δεν είναι του Θεού. Είναι η αγωγή της αποθεραπείας της σάπιας και φθαρμένης μας προσωπικότητας. Όπως ένας γιατρός αφού θεραπεύσει μιαν ανίατη ασθένεια και φέρει στην ισορροπία της υγείας τον άρρωστο του δίνει συνταγή. Πρόσεξε. Στο εξής θα παίρνεις αυτά τα φάρμακα και θα κάνεις αυτή τη δίαιτα και θα έχεις αυτή την άνεση. Αν δεν τα κάνεις θα πεθάνεις. Αυτός ο ασθενής, πρέπει να αισθάνεται ευεργετημένος. Γιατί ο γιατρός πέραν της προσπάθειας, που έκανε να του αποκαταστήσει την υγεία, φροντίζει ακόμα και για το μέλλον του.

Αυτό έκανε ο Κύριός μας. Δεν απαίτησε μετά τη θυσία του να κάνουμε κάτι, που τον ωφελεί αυτόν. Διότι αυτός σαν πλήρης υπέρθεος δεν χρειάζεται τίποτε. Μας είπε, όταν μας αποθεράπευσε, να προσέχομε από την περιεκτική κακοήθεια. Απ' αυτά παίρνει ο Θεός; Μας είπε να μην είμαστε ψεύτες, κλέφτες, άτιμοι, παλιάνθρωποι, συκοφάντες, εγωιστές. Αυτά είπε. Μα αυτά δεν είναι του Θεού. Τί παίρνει ο Θεός απ' εδώ; Εδώ ακριβώς μας λυπήθηκε και μας είπε, ότι με αυτήν την παλιανθρωπιά πάνω σας δεν μπορείτε να έλθετε μαζί μου. Γιατί το μεγάλο μυστήριο είναι τούτο. Ότι δεν μας απάλλαξε ο Κύριός μας από το θάνατο και τη φθορά και μας μετέφερε στην αθανασία και την αφθαρσία. Όχι! Αυτά τί είναι; Μας μεταφέρει στον θεανθρωπισμό, ούτως ώστε να γίνουμε κληρονόμοι του Θεού και Πατρός και συγκληρονόμοι του. Κοίταξε τί λέει: «Θέλω ίνα όπου ειμί εγώ, ίνα ώσι και αυτοί». «Ουκέτι καλώ υμάς δούλους. Υμείς φίλοι μου εστέ». «Αναβαίνω προς τον Πατέρα μου και Πατέρα υμών».

Τώρα έρχεται το δεύτερο σκέλος της αποκαλύψεως, το πράγματι συγκλονιστικό. Ο άνθρωπος με τη σωτηρία, δεν απαλλάσσεται μόνον από το θάνατο και τη φθορά, αλλά μεταφέρεται στον θεανθρωπισμό. Αλλάζει τη φύση του, παύει να ανήκει στη

μερίδα των δούλων, των υπολοίπων δουλικών κτισμάτων που υπάρχουν, και μεταφέρεται στην υιοθεσία. Από ένα φτωχό παιδάκι και έκθετο, που ήταν μέσα στο δρόμο πεταμένο, το υιοθετεί ένας πλούσιος άνθρωπος και το κάνει κληρονόμο. Έπαυσε πλέον να είναι το παιδάκι του δρόμου. Είναι πλέον θετό παιδί του πλουσίου και κληρονόμος της τεράστιας περιουσίας.

Αυτό γίνεται τώρα σε μας. Αυτός είναι ο θεανθρωπισμός. Επειδή θα γίνει πραγματικά έτσι και γίνεται υποστατική ενότητα της ανθρώπινης φύσεως με τη θεία, γι' αυτό μας συμβουλεύει ο Χριστός μας, ότι δεν μπορείτε να είσθε παλιάνθρωποι και να ενωθείτε μαζί μου. Διότι δεν πρόκειται να σας μεταφέρω σε ένα ευδαιμονισμό. Να σας πάρω, δηλαδή, απ' εδώ σε ένα άλλο τόπο για να είσθε χαρούμενοι. Θα σας κάνω ότι είμαι εγώ. Για να μας κάνει ότι είναι αυτός θα μπορούμε υποστατικά, οντολογικά μαζί. Δεν υπάρχει τώρα ανθρώπινη φύση. Ούτε θεία φύση μόνη της, ούτε ανθρώπινη μόνη της. Έγινε νέο κράμα, « καινή κτίσις », όπως λέει ο Παύλος, και έγινε ο λεγόμενος θεανθρωπισμός. Θεός και άνθρωπος, μια καινούργια κτίση, που δεν υπήρχε στην αρχή της δημιουργίας. Έγινε εξ υστέρων από την αγάπη του Θεού προς τον άνθρωπο. Για να πάμε εκεί, για να ενωθούμε με τον Χριστό, πρέπει να γίνουμε και εμείς όπως αυτός. Γι' αυτό λέει: « Γίνεσθε άγιοι, ότι εγώ άγιος ειμί ». Δεν είναι πλέον θέμα επιλογής. Να διαλέξουμε δηλ, την αρετή με δική μας προαίρεση. Είναι πλέον ανάγκη. Το θέμα της σωτηρίας μας δεν γίνεται με άλλον τρόπο. Δεν έμεινε ο άνθρωπος όπως ήταν. Άνθρωπος και δούλος, όπως τα υπόλοιπα κτίσματα « εις διακονίαν αποστελλόμενα ». Τον μετέφερε η « κένωσις » του Θείου Λόγου υψηλότερα, τον έβαλε μέσα στους κόλπους του θεανθρωπισμού, και δεν υπάρχει πλέον άνθρωπος μόνος του. Πρέπει να είναι και Θεός μαζί. Δεν μπορεί, λοιπόν, να είναι ο άνθρωπος αμαρτωλός. Δεν ενώνονται τα δύο. Το θέμα της αρετής είναι πλέον καθήκον.

Μετά από όλα αυτά δεν είναι κάτι δύσκολο. Εκτός αν ο άνθρωπος πλανάται. Εάν δεν πλανάται, θα βάλει όλη του τη δύναμη να προσπαθεί στις ημέρες αυτές τις λίγες, που θα ζήσει, να ανταποκριθεί στην αποστολή του, για να ακούσει στο τέλος την ώρα του θανάτου του, το « ευ δούλε αγαθέ και πιστέ, είσελθε εις την χαράν του Κυρίου σου ». Η προσπάθεια, που γίνεται τώρα στη ζωή μας, απεδείχθη ότι δεν την παίρνει ο Θεός. Είναι δική μας. Δεν μας έδωσε ο Θεός εντολή, σαν κανόνα, επειδή μας χάρισε τη σωτηρία. Τίποτε δεν απαίτησε ο Θεός από μας. Όχι μόνον δεν απαίτησε, αλλά κοίταξε η αγαθότητά του μέχρι πιά σημείο έφθασε. Μπορούσε τις εντολές αυτές να τις δώσει από μακριά, όπως έκανε στην αρχή της δημιουργίας. Μπορούσε να διατάξει την επιστροφή μας και να μη φανερωθεί, να μην πλησιάσει. Μήπως « Κύριος πάντων ων » δεν είχε εξουσία; Όμως για να μην προσβάλει τον άνθρωπο, τον οποίον υπεραγάπησε, κατέβηκε και έγινε άνθρωπος και μπήκε μπροστά και βάδισε πρακτικά τον νόμο των εντολών, ούτως ώστε να μας

συγκινήσει με το παράδειγμά του χωρίς να μας προστάξει, γιατί θα εθεωρείτο υποβιβασμός. Με τέτοια ευγένεια, με τέτοια λεπτότητα κινήθηκε η αγάπη του Θεού. Για να μη μας δώσει εντολές προστακτικές, ώστε να θεωρηθεί αυτός Δεσπότης και Κύριος και εμείς δούλοι του, αναγκάζεται να φορέσει τη φύση μας και να βαδίσει όλον το δρόμο της ηθικής και της καθάρσεως και να μπει στα πρακτικά και ευτελή δηλ. να νηστέψει, να κακοπαθήσει, να φτωχύνει, να πεινάσει, να αγρυπνήσει και να ταλαιπωρηθεί. Τί τα ήθελε αυτά ο Λόγος του Θεού; Για την αγάπη του σε μας μπήκε μπροστά και τα εφάρμοσε για να μας συγκινήσει με αυτόν τον τρόπο. Δεν καταδέχεται να μας προστάξει γιατί «ουκέτι καλώ υμάς δούλους, ότι φίλοι μου εστέ». Βλέπετε μυστήριο.

Ποιός είναι εκείνος που θα είναι τόσο αναιδής ώστε να μη σταθεί σ' αυτά τα περιθώρια;

(Απομαγνητοφωνημένη ομιλία προς μοναχούς και κοσμικούς που έγινε στις 24/7/87)